

Wsparcie dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej i ich rodzin

Wrocław miasto spotkań

Wrocław 2015

Zdrowie psychiczne według WHO to „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, wydajnie oraz owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty”.

Zdrowie psychiczne jest kapitałem pozwalającym człowiekowi na realizowanie intelektualnego i emocjonalnego potencjału oraz znalezienie i odgrywanie swoich ról w życiu społecznym, w szkole i w pracy¹.

Ochrona zdrowia psychicznego to:

- promocja zdrowia psychicznego,
- profilaktyka zaburzeń i chorób,
- leczenie i opieka,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z doświadczeniem choroby psychicznej.

Co pomaga w dbaniu o własną kondycję psychiczną:

- samoobserwacja, znajomość siebie, swoich słabych i mocnych stron, tolerancji na stres, sposobów reagowania emocjonalnego, wypracowanie własnej równowagi pomiędzy pracą a odpoczynkiem,
- poszukiwanie i uczenie się efektywnych i adaptacyjnych sposobów wyrażania emocji, odreagowywania napięć i komunikowanie się z innymi,
- budowanie relacji dających możliwość wymiany emocjonalnej i wzajemnego wsparcia,
- branie udziału w treningach i warsztatach nakierowanych na rozwój kompetencji w zakresie komunikacji, rozpoznawania emocji, asertywności, radzenia sobie ze stresem czy umiejętności wychowawczych.

---

¹ Definicja zdrowia psychicznego pochodzi z „Zielona Księga. Poprawa zdrowia psychicznego ludności. Strategia zdrowia psychicznego dla Unii Europejskiej”, Bruksela 14.10.2005, COM (2005) 484 końcowy

Gdzie we Wrocławiu szukać pomocy, gdzie się leczyć

1. Placówki medyczne

1.1 Szpitale i oddziały psychiatryczne stacjonarne świadczące całodobowe usługi diagnostyczno-leczniczo-rehabilitacyjne oraz oddziały dzienne zapewniające pośrednią formę hospitalizacji między oddziałem całodobowym a opieką ambulatoryjną:

1.1.1 Pomoc dla dzieci i młodzieży

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego

adres: ul. Koszarowa 5

kontakt: 71 392 53 08

strona: szpital.wroc.pl

Centrum Neuropsychiatrii „Neuromed”

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

adres: ul. Białawieska 74A

kontakt: 71 350 17 80 wew. 31 (rejestracja), 71 350 17 80 wew. 31 (informacja)

strona: neuropsychiatria.com

Dzienny Ośrodek Psychiatrii i Zaburzeń Mowy Dla Dzieci i Młodzieży

adres: ul. Wołowska 9

kontakt: 71 352 84 12 (rejestracja), 71 352 84 12 (informacja)

strona: dopdim.pl

1.1.2 Pomoc dla dorosłych

Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego Sp. z o.o.

adres: ul. Wybrzeże J. Conrada-Korzeniowskiego 18

kontakt: 71 776 63 22 (rejestracja), 71 776 62 00 (informacja)

strona: dczp.wroclaw.pl

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 we Wrocławiu

adres: ul. Pasteura 10

kontakt: 71 784 16 10 (rejestracja), 71 784 16 00 (informacja)

strona: spsk1.com.pl

4. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

adres: ul. Weigla 5

kontakt: 71 766 07 20 (rejestracja), 71 766 03 73 (informacja),
71 766 07 24 (tel. dla pacjentów)

strona: 4wsk.pl

1.2 Poradnie zdrowia psychicznego

1.2.1 Dla dorosłych

Zakład Opieki Zdrowotnej „Psie Pole” Sp. z o.o.

adres: ul. Brucknera 47-49

kontakt: 71 325 33 31

Zakład Opieki Zdrowotnej „Psie Pole” Sp. z o.o.

adres: ul. Potockiego 2

kontakt: 71 325 23 25

Centrum Medyczne „Baby Vita”

adres: ul. Zelwerowicza 4

kontakt: 71 349 39 11

Centrum Neuropsychiatrii „Neuromed”

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

adres: ul. Białawieska 74A

kontakt: 71 350 17 80

Lekarska Przychodnia Specjalistyczna Towarzystwa Rozwoju Rodziny

adres: ul. Podwale 74/ofc. 23

kontakt: 71 342 14 13

„Amicur” – Ambulatoryjne Świadczenia Zdrowotne

adres: ul. Elizy Orzeszkowej 55/57

kontakt: 71 322 56 20

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Kosmonautów” Sp. z o.o.

adres: ul. Horbaczewskiego 35

kontakt: 71 351 31 03 (rejestracja), 71 352 22 60 (informacja)

Dariusz Kiełkiewicz NZOZ Centrum Ikar

adres: ul. Bulwar Ikara 30

kontakt: 71 791 61 63

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne Practimed Sp. z o.o.

adres: ul. Pabianicka 25

kontakt: 71 798 36 41 (rejestracja), 71 798 36 79 (informacja)

Akme-D K2 Sp. z o.o.

adres: ul. Armii Krajowej 1

kontakt: 71 337 06 70

Obwód Lecznictwa Kolejowego we Wrocławiu SPZOZ

adres: ul. Joannitów 10/12

kontakt: 71 795 70 49

Polskie Centrum Zdrowia Instytut Medyczny Sp. z o.o.

adres: ul. Legnicka 61

kontakt: 71 785 92 00

Polskie Centrum Zdrowia Instytut Medyczny Sp. z o.o.

adres: ul. Sienkiewicza 58-60

kontakt: 71 347 45 38

Przychodnia Pulsantis Standard

adres: ul. Ostrowskiego 3

kontakt: 71 339 11 40

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 we Wrocławiu

adres: ul. Pasteura 10

kontakt: 71 784 16 10

Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Praxis-Duo”

S.C. L. Pielą, R. Pielą NZOZ

adres: ul. Długa 11/13

kontakt: 71 355 34 34

Wojewódzki Zespół Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej

adres: ul. Dobrzyńska 21/23

kontakt: 71 774 77 30 (rejestracja), 71 774 77 00 (informacja)

Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

adres: ul. Podwale 13

kontakt: 71 355 63 61 (rejestracja), 71 355 65 18 (informacja)

adres: ul. Dziadoszyńska 29

kontakt: 71 353 73 52

Prywatna Przychodnia Lekarska Stefan Skrocki

adres: ul. Grunwaldzka 69

kontakt: 71 321 94 55

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA we Wrocławiu

adres: ul. Grabiszyńska 35/39

kontakt: 71 798 47 25

Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego Sp. z o.o.

adres: ul. Wybrzeże J. Conrada-Korzeniowskiego 18

kontakt: 71 776 63 22 (rejestracja), 71 776 62 00 (informacja)

4. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

adres: ul. Weigla 5

kontakt: 71 766 07 20 (rejestracja), 71 766 03 73 (informacja),

71 766 07 24 (tel. dla pacjentów)

Dzienny Ośrodek Psychiatrii i Zaburzeń Mowy dla Dzieci i Młodzieży

adres: ul. Wołowska 9

kontakt: 71 352 84 12

strona: dopdim.pl

1.2.2 Dla dzieci i młodzieży

Oddział Fundacji „Promyk Słońca” Centrum Diagnostyczno-Rehabilitacyjne NZOZ

adres: ul. Swobodna 8A

kontakt: 71 782 77 77

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego

adres: ul. Koszarowa 5

kontakt: 71 392 53 56

Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

adres: ul. Podwale 13

kontakt: 71 355 63 61 (rejestracja), 71 355 65 18 (informacja)

Dzienny Ośrodek Psychiatrii i Zaburzeń Mowy dla Dzieci i Młodzieży

adres: ul. Wołowska 9

kontakt: 71 352 84 12

strona: dopdim.pl

Centrum Neuropsychiatrii „Neuromed”
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
adres: ul. Białowiecka 74A
kontakt: 71 350 17 80 wew. 31

Zakład Opieki Zdrowotnej „Psie Pole” Sp. z o.o.
adres: ul. Potockiego 2
kontakt: 71 325 23 25

Akme-D K2 Sp. z o.o.
adres: ul. Armii Krajowej 1
kontakt: 71 337 06 70

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne Practimed Sp. z o.o.
adres: ul. Pabianicka 25
kontakt: 71 798 36 41 (rejestracja), 71 798 36 79 (informacja)

1.3 Poradnie psychologiczne

Centrum Neuropsychiatrii „Neuromed”
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
dzielnica: Fabryczna
adres: ul. Białowiecka 74A
kontakt: 71 350 17 80 wew. 31

Dzienny Ośrodek Psychiatrii i Zaburzeń Mowy dla Dzieci i Młodzieży
dzielnica: Psie Pole
adres: ul. Wołowska 9
kontakt: 71 352 84 12

Centrum Medyczne „Baby Vita”
dzielnica: Stare Miasto
adres: ul. Zelwerowicza 4
kontakt: 71 349 39 11

Oddział Fundacji „Promyk Słońca” Centrum Diagnostyczno-Rehabilitacyjne NZOZ
dzielnica: Krzyki
adres: ul. Swobodna 8A
kontakt: 71 782 77 77

Polski Związek Głuchych
Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu
dzielnica: Stare Miasto
adres: ul. Braniborska 2/10
kontakt: 71 355 67 19 (rejestracja), 71 355 67 19 (informacja)

1.4 Poradnie psychogeriatryczne

Dariusz Kiełkiewicz NZOZ Centrum Ikar
dzielnica: Krzyki
adres: ul. Krynicka 33-35
kontakt: 71 311 16 58 (rejestracja), 71 311 16 58 (informacja)

1.5 Zespoły Leczenia Środowiskowego

1.5.1 Dla dzieci i młodzieży

Dzienny Ośrodek Psychiatrii i Zaburzeń Mowy dla Dzieci i Młodzieży
adres: ul. Wołowska 9
kontakt: 71 352 84 12
strona: dopdim.pl

Centrum Neuropsychiatrii „Neuromed”
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
adres: ul. Białawieska 74A
kontakt: 71 350 17 80 wew. 31
strona: neuropsychiatria.com

1.5.2 Dla dorosłych

Ekumeniczna Stacja Opieki-Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego, Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej
adres: ul. Wysoka 4
kontakt: 71 322 06 81 (rejestracja), 605 447 232, 71 322 06 08 (informacja)
strona: eso.wroclaw.pl

Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
adres: ul. Podwale 13
kontakt: 71 355 63 61 (rejestracja), 71 355 65 18 (informacja)
strona: spzoz.wroc.pl

Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego Sp. z o.o.

adres: ul. Wybrzeże J. Conrada-Korzeniowskiego 18

kontakt: 71 776 62 12 (rejestracja), od pon. do pt. w godz. 7.00-15.00; 513 319 458
od pon. do pt. oraz w soboty, niedziele i święta w godz. 15.00-7.00

strona: dczp.wroclaw.pl

Opracowano na podstawie danych nfz-wroclaw.pl.

1.6 Nocna i świąteczna pomoc medyczna

Świadczenia zdrowotne w nocnej i świątecznej opiece zdrowotnej od godz. 18.00 do 8.00 rano oraz całodobowo w dni wolne od pracy udzielane są pacjentom w razie nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia. Pacjent może się udać po pomoc do dowolnego punktu dyżurnego Podstawowej Opieki Zdrowotnej (np. tam, gdzie ma najbliższej), niezależnie od tego, gdzie mieszka i u którego lekarza/pielęgniarki POZ złożył swoją deklarację. Poniżej znajduje się wykaz placówek oraz miejsc udzielania świadczeń zdrowotnych we Wrocławiu.

NZOZ Ośrodek Medyczny „Ziemo-Vita” Sp. z o.o.

adres: ul. Ziemowita 1/9

kontakt: 71 784 90 35

strona: ziemovita.pl

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Gromkowskiego

adres: ul. Koszarowa 5

kontakt: 71 395 76 07

strona: szpital.wroc.pl

Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu

adres: ul. Traugutta 112

kontakt: 71 342 27 86

NZOZ „Przychodnia Kosmonautów” Sp. z o.o.

adres: ul. Horbaczewskiego 35

kontakt: 71 351 28 43, 95

strona: kosmo.wroc.pl

Pomoc chirurgiczna – całodobowa przez 7 dni w tygodniu:

Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu, Ambulatorium Chirurgiczne

adres: ul. Traugutta 112

kontakt: 71 342 27 86

Pomoc stomatologiczna:

Centrum Stomatologiczne „As-Dent”

adres: ul. Sosnowieckiej 9

kontakt: 71 332 51 13 (codziennie w godz. 19.00-7.00 oraz w soboty, niedziele i wszystkie dni świąteczne przez całą dobę)

Pogotowie Ratunkowe – 999 lub 112.

Opracowano na podstawie danych: nfz-wroclaw.pl.

2. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Poradnie świadczą pomoc psychologiczną i pedagogiczną dla rodziców i dzieci w przypadku trudności wychowawczych lub konieczności pomocy dziecku. Każda szkoła jest przyporządkowana do jednej z poradni działających na terenie Wrocławia.

2.1 Prowadzone przez Miasto Wrocław

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1

adres: ul. Tadeusza Kościuszki 31/1

kontakt: 71 344 83 35

e-mail: sekretariat@ppp1.wroc.pl

strona: ppp1.wroc.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2

adres: ul. Jedności Narodowej 112

kontakt: 71 321 04 18, 71 321 10 77

e-mail: sekretariat@ppp2.wroc.pl

strona: ppp2.wroc.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4

adres: ul. Jemiołowa 59

kontakt: 71 338 00 01, fax: 71 333 14 32

e-mail: ppp59@op.pl

strona: ppp4.wroc.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 5

adres: ul. Piotra Czajkowskiego 28

kontakt: 71 325 48 50

e-mail: sekretariat.ppp5@wroclawskaedukacja.pl

strona: ppp5.wroclaw.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 9

adres: ul. Krakowska 102

kontakt: 71 786 70 22, 71 786 70 15, 71 786 70 23

e-mail: sekretariat@ppp19-wroc.pl

strona: ppp9-wroc.pl

Specjalistyczna Poradnia Terapeutyczna

adres: ul. Borowska 101

kontakt: 71 783 75 99

e-mail: mnadolna1004@wroclawskaedukacja.pl

strona: spt.wroc.pl

2.2 Prowadzone przez osoby fizyczne i prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego

Niepubliczna Poradnia Diagnostyczno-Terapeutyczna Polskiego Towarzystwa Dysleksji

adres: ul. Komuny Paryskiej 36-38

kontakt: 71 373 73 82

e-mail: ptd@ptd.wroclaw.pl

strona: ptd.wroclaw.pl

„Manass” – Poradnia

adres: ul. Żelazna 34

kontakt: 71 738 24 13

strona: grupamanas.wroclaw.pl

Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna C.R.U.I.

adres: pl. św. Macieja 7A

kontakt: 71 792 88 04, fax: 71 792 88 04

strona: crui.edu.pl

Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Pro-Med”

adres: ul. Gwarna 6A

kontakt: 71 795 92 20

e-mail: poradnia@pro-med.pl

strona: pro-med.pl

Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Promyk Słońca”

adres: ul. Swobodna 8A

kontakt: 71 367 05 44

e-mail: poradnia@promykslonca.pl

strona: ppp.promykslonca.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Teo”

adres: ul. Robotnicza 36-38

kontakt: 518 56 56 00

Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Promitis”

adres: ul. Kościuszki 108A/11

kontakt: 71 798 01 98

3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Celem MOPS jest m.in.:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, oraz zapobieganie powstaniu tych sytuacji,
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- prowadzenie pracy socjalnej rozumianej jako działanie skierowane do klienta i jego rodziny, wymagające jego udziału, aktywności i zaangażowania w proces prowadzący do korzystnych zmian, bez względu na sytuację materialną.

Dyrekcja

adres: ul. Strzegomska 6

kontakt: 71 782 23 00 do 03

e-mail: sekretariat@mops.wroclaw.pl

strona: mops.wroclaw.pl

Komórki organizacyjne bezpośrednio zajmujące się problemem:

Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny

adres: ul. Podwale 75, oficyna

kontakt: 71 782 35 90 do 93

strona: mops.wroclaw.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu w celu usprawnienia i ukierunkowania działań na rzecz osób z doświadczeniem choroby psychicznej wykorzystuje posiadane zasoby.

Pracownik socjalny, diagnozując dane środowisko, w którym przebywa osoba z doświadczeniem choroby psychicznej, korzysta z pomocy konsultantów i specjalistów Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny.

W Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny zatrudnieni są m.in.:

- konsultanci psychologdy,
- konsultanci pedagogzy z umiejętnościami pracy z rodziną,
- specjaliści pracy zespołowej, w tym specjalista zajmującym się sprawami osób i rodzin z problem zaburzeń psychicznych,
- lekarze psychiatrzy zatrudnieni na umowę-zlecenie oraz w ramach Programu Miejskiego.

Pracownicy socjalni i specjalista pracy zespołowej współpracują ze stowarzyszeniami w zakresie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem zaburzeń psychicznych. Pracownicy socjalni przyjmują w zależności od miejsca zamieszkania osoby zwracającej się o pomoc w placówkach rozmieszczonych w całym mieście.

Wykaz placówek MOPS dostępny jest na stronie internetowej: mops.wroclaw.pl.

Dział Adaptacji Osób Niepełnosprawnych

adres: ul. Strzegomska 6

kontakt: 71 782 23 57 (turnusy rehabilitacyjne), 71 782 23 39 (zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny), 71 782 23 98 (wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego)

3.1 Środowiskowe Domy Samopomocy typu A

Osoby ubiegające się o przyjęcie do ŚDS obowiązuje procedura Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu, który wydaje decyzję administracyjną na pobyt w ośrodku. Placówki pobytu dziennego wspierające osoby dorosłe z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi prowadzone są przez następujące organizacje pozarządowe.

Fundacja „Opieka i Troska”

adres: ul. Kiełczowska 43, bud. 6

kontakt: 71 794 78 91

e-mail: sds@opiekaitroska.pl, opiekaitroska@opiekaitroska.pl

strona: opiekaitroska.pl

Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus”

adres: ul. Kleczkowska 5, oficyna

kontakt: 71 329 09 19, 605 202 005

e-mail: curatus@o2.pl

Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „Art”

adres: ul. Nowowiejska 20F

kontakt: 71 784 57 37, 609 361 312

e-mail: dolsar_art@interia.pl

strona: dolsarart.org.pl

Stowarzyszenie „W Naszym Domu”

adres: ul. Szkolna 11

kontakt: 71 349 45 80

e-mail: krysia.kub@interia.pl

3.2 Domy Pomocy Społecznej dla osób przewlekle chorych psychicznie

Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle chorych psychicznie

prowadzony przez Miejskie Centrum Usług Socjalnych, ul. Kaletnicza 8.

Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle chorych psychicznie

prowadzony przez Prowincję Zgromadzenia Sióstr Maryi Niepokalanej, ul. Farna 3.

3.3 Mieszkania chronione

Prowadzone przez Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego dla osób zaburzonych psychicznie i wymagających wsparcia w codziennym życiu

adres: ul. Joachima Lelewela 23/24

adres: ul. Prosta 2

4. Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ

4.1 Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Celem zadania jest realizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na podstawie indywidualnej decyzji administracyjnej wydanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, przyznającej podopiecznemu specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ

adres: ul. Podróźnicza 26/28

kontakt: 71 335 29 69

strona: spzoz.wroc.pl

4.2 Inne działania na rzecz osób z doświadczeniem choroby psychicznej

Działania:

- grupa wsparcia
- klub pacjenta
- grupa wsparcia dla osób z problemami psychogeriatrycznymi.

Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ

adres: ul. Podwale 13

kontakt: 71 335 63 61 lub 71 355 65 18

strona: spzoz.wroc.pl

5. Organizacje pozarządowe realizujące zadania w obszarze promocji zdrowia psychicznego

Fundacja „Opieka i Troska”

adres: ul. Kiełczowska 43, bud. 6

kontakt: 71 794 78 91

e-mail: opiekaitroska@opiekaitroska.pl

strona: opiekaitroska.pl

zakres działań:

- warsztaty dla osób w depresji,
- konsultacje z psychologiem,
- warsztaty rozwoju osobistego, trening relaksacji,
- grupa wsparcia,
- Klub Aktywizacji Społecznej i Zawodowej „Na zakręcie” – zajęcia skierowane do osób potrzebujących wsparcia po kryzysie psychicznym lub zamierzających podjąć pracę, aktywnych zawodowo oraz kontynuujących naukę, Aleksandra Karaszewska – psycholog, 607 623 842;
- „Klub rodziny” – projekt skierowany do rodzin osób chorujących psychicznie, Magda Burzyńska – 71 794 78 91 lub 509 074 862

Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „Art”

adres: ul. Grabiszyńska 89

kontakt: 71 784 57 37, 609 887 642

e-mail: dolsar_art.@interia.pl

strona: dolsarart.org.pl

zakres działań:

- Pracownia Rehabilitacyjno-Plastyczna „Salon Art”, czynna poniedziałek-piątek w godz. 14.00-20.00, sobota w godz. 12.00-20.00;
- grupy wsparcia – spotykają się w pracowni „Małe Ciche” przy ul. Powstańców Śląskich 109, w poniedziałki w godz. 17.00-18.00 oraz we wtorki w godz. 16.15-17.15;
- Teatr Integracyjny „Euforion” prowadzi próby-warsztaty oraz nabory chętnych do występów na scenie i organizacji przedstawień

Fundacja „PozyTYwka”

adres: ul. Gajowicka 164/1

kontakt: 71 338 30 03, fax 71 361 04 77

e-mail: biuro@fundacjapozytywka.org.pl

strona: fundacjapozytywka.org.pl

zakres działań: program pn. „Aktywnie i zdrowo” – realizowany dla osób, które ukończyły 60. rok życia, celem działań w ramach programu jest poprawa jakości życia osób starszych poprzez jak najdłuższe utrzymanie sprawności intelektualnej i rozwój społeczny, w ramach programu prowadzone są:

- treningi pamięci dla grupy zaawansowanej,
- treningi pamięci dla grupy początkującej,

- warsztaty psychomotoryki (specjalna gimnastyka) dla wszystkich,
- badanie pamięci,
- konsultacje psychologa

dotatkowe informacje: na badanie pamięci i konsultacje psychologa obowiązuje wcześniejsza rejestracja telefoniczna, tel. 71 338 30 03

Fundacja „Dolnośląskie Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji”

adres: ul. Piłsudskiego 34A

kontakt: 510 395 555

e-mail: anna@jelenik.pl, fundacja@dcpir.pl

strona: dcpir.pl

zakres działań:

- Klub Pacjenta Akademii Walki z Rakiem,
- grupę wsparcia dla nowych pacjentów,
- konsultacje indywidualne z psychologiem lub terapeutą psychoonkologiem,
- zajęcia ruchowo-usprawniające z elementami relaksacji i wizualizacji,
- wykłady dla chorych i ich rodzin dot. diety oraz pokaz przyrządzania zdrowego jedzenia,
- warsztaty z wizażu,
- warsztaty z arteterapii

Stowarzyszenie na rzecz Promocji Zdrowia „Curatus”

adres: ul. Kleczkowska 5, oficyna

kontakt: 71 329 09 19, 605 202 005

e-mail: curatus@o2.pl

strona: curatus.org.pl

zakres działań:

- zajęcia klubowe dotyczące psychoedukacji, psychodietetyki, mają charakter otwarty,
- grupa wsparcia z psychoedukacją, prowadzone są treningi funkcji poznawczych, warsztaty z rękodzieła użytkowego i artystycznego, zajęcia z psychoedukacji

Fundacja „Siwy Dym”, sala szkoleniowa w Konturach Kultury

adres: ul. Jagiellończyka 10A

kontakt: 539 341 859

e-mail: fundacja.siwydym@siwydym.org.pl

strona: siwydym.org.pl

zakres działań: projekt pn. „Alzheimer’s Cafe” – miejsce spotkań, wsparcia i integracji społecznej, w ramach którego prowadzone są spotkania, warsztaty, treningi terapeutyczne dla osób z zaburzeniami psychogeriatrycznymi i ich opiekunów, tel. 539 341 859 (informacje i zapisy)

Stowarzyszenie „Otwarty Krąg” dla osób chorych na schizofrenię i inne choroby psychiczne, ich rodzin i osób z nimi sympatyzujących

dzielnica: Psie Pole

adres: ul. Wybrzeże Korzeniowskiego 18

kontakt: 71 776 62 23

strona: otwartykrag.pl

zakres działań:

- grupa wsparcia dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej, tel. 691 585 775, 664 996 353,
- grupa terapeutyczno-rozwojowa dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej w wieku 18-35 lat, tel. 693 057 286,
- warsztaty kreatywności i rozwoju osobistego,
- wyjścia na wydarzenia artystyczne i kulturalne we Wrocławiu, tel. 509 273 332,
- konsultacje indywidualne z psychoterapeutą dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej, ich rodzin i bliskich, tel. 664 996 353, 693 057 286

Dolnośląskie Stowarzyszenie na rzecz Autyzmu

adres: ul. Lelewela 13/6

kontakt: 71 342 72 08

e-mail: autyzm7@o2.pl

strona: autyzm.wroclaw.pl

zakres działań:

- Klub Aktywności „Po drodze” dla młodzieży i osób dorosłych z autyzmem,
- projekt „Uwaga dla ASA” dla dzieci z Zespołem Aspergera i wysoko funkcjonujących z autyzmem

Fundacja „Evangelium Vitae”

adres: ul. Rydygiera 22-28

kontakt: 71 782 87 61

e-mail: fundacja@boromeuszki.pl

strona: fev.wroclaw.pl

zakres działań: projekt pod nazwą „Warsztaty edukacyjno-rozwojowe dla osób zagrożonych i doświadczonych depresją”, w jego ramach odbywają się warsztaty; relacje w rodzinie – podstawa zdrowia, trening pamięci i funkcji poznawczych dla pacjentów z problemami psychogeriatrycznymi, prowadzona jest także grupa wsparcia dla osób z zaburzeniami lękowymi

Stowarzyszenie grupa wsparcia dla osób z problemami pamięci „Niezapominajka”

adres: ul. Horbaczewskiego 20, lok. 3, I p.

kontakt: 506 162 519 (od poniedziałku do czwartku w godz. 15.00-17.00)

zakres działań:

- wspieranie chorych z chorobą Alzheimera i Parkinsona oraz ich rodzin,
- aktywizacja osób z zaburzeniami pamięci,
- rehabilitacja społeczna,
- edukacja opiekunów osób chorych,
- działalność informacyjno-edukacyjna dla rodzin i opiekunów

Fundacja „Dobrze, że Jesteś”**kontakt:** 793 500 222, 791 575 553**e-mail:** fundacja@dobrzezejestes.pl**strona:** dobrzezejestes.pl**zakres działań:**

- fundacja zapewnia wsparcie psychologiczne pacjentom z oddziałów onkologicznych i hematologicznych oraz pomoc w zakresie opieki (Kliniki Hematologii, Nowotworów Krwi i Transplantacji Szpiku Kostnego SPSK nr 1, ul. Wybrzeże Pasteura 4, Dolnośląskiego Centrum Onkologii pl. Hirszfelda 12),
- fundacja prowadzi „Przyjazną Poczekalnię”, w której przebywają pacjenci oczekujący na wizytę u specjalistów

Fundacja Polski Instytut Otwartego Dialogu**adres:** sala przy klasztorze Franciszkanów, ul. Redycka 10/12**kontakt:** 501 189 193**e-mail:** fundacja@otwartydialog.pl**strona:** otwartydialog.pl**zakres działań:** organizacja realizuje program pod nazwą „Ekspert poprzez doświadczenie”, który obejmuje cykl warsztatów dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej

6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Celem programu jest udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej ofiarom przemocy oraz prowadzenie grup wsparcia.

Stowarzyszenie Pomocy dla Osób w Sytuacji Kryzysowej „Interwencja”

adres: ul. Podwale 13

kontakt: 71 783 36 64

e-mail: stowarzyszenie@interwencja.org

strona: interwencja.org

zakres działań: pomoc psychologiczna, prawna, grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy

Stowarzyszenie na rzecz Promocji Zdrowia „Curatus”

adres: ul. Kleczkowska 5, oficyna

kontakt: 71 329 09 19

e-mail: curatus@o2.pl

strona: curatus.org.pl

zakres działań: pomoc psychologiczna, otwarta grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy, pomoc prawna, telefon zaufania (71 776 62 08)

Fundacja Centrum Praw Kobiet CPK

adres: ul. Ruska 46B, II p.

kontakt: 71 358 08 74

e-mail: cpk_wroclaw@cpk.org.pl

strona: cpk.org.pl

zakres działań: poradnictwo psychologiczne i prawne, grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy (po rozmowie indywidualnej)

Fundacja „Non Licet”

adres: ul. Stalowa 6A

kontakt: 71 361 97 70

e-mail: oik@go2.pl

strona: nonlicet.pl

zakres działań: pomoc psychologiczna i prawna

Stowarzyszenie „Misja Dworcowa”

adres: ul. Pomorska 16B

kontakt: 508 168 979, 71 321 05 50

e-mail: misja.dworcowa@wp.pl

strona: misjadworcowa.com.pl

zakres działań: pomoc psychologiczna i pedagogiczna

Fundacja na rzecz Równości

adres: ul. Legnicka 65

kontakt: 723 174 717

e-mail: rowosci@gmail.com

strona: fnrr.org

zakres działań: pomoc prawna i psychologiczna

Stowarzyszenie „Intro”

adres: pl. św. Macieja 4/5/6

e-mail: intro@psychotekst.pl

strona: intro.org.pl

zakres działań: informacja i pomoc internetowa; strona Wrocławskiej Kampanii Przeciwdziałania Przemocy (kampaniaprzemoc.pl), pomoc psychologiczna

Fundacja „Dajmy Szansę”

adres: ul. Piłsudskiego 95, I p.

Kontakt: 71 346 88 20

e-mail: dajszanse@op.pl

strona: dajmyszanse.pl

zakres działań: pomoc prawna i psychologiczna

Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Ofiar Przemocy

adres: ul. Rydgiera 45A

kontakt: 71 796 40 85

e-mail: stop.przemocy@mops.wroclaw.pl

strona: www.mops.wroclaw.pl (zakładka: formy-pomocy, nadodrzańskie-centrum-wsparcia, OIK)

zakres działań: konsultacje interwencyjne, wsparcie specjalistyczne, wsparcie socjalne, schronienie, telefon interwencyjny

dodatkowe informacje: czynny całą dobę

Stowarzyszenie Psychoedukacji i Terapii „Evolutio”

adres: ul. Nowa 4/1B

kontakt: 731 450 926

e-mail: wroclawbezprzemocy@gmail.com

strona: evolutio.org.pl

zakres działań: grupa wsparcia, konsultacje psychologiczne, prawne, punkt konsultacyjny

Centrum Neuropsychiatrii „Neuromed”

adres: ul. Białawieska 74A

kontakt: 71 355 35 94, 71 350 17 30, 71 350 17 80

e-mail: katarzyna.nowak.interwencja@gmail.com

strona: neuropsychiatria.com

zakres działań: pomoc psychologiczna i terapeutyczna dla rodziny

Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ

adres: ul. Podróźnicza 26/28

kontakt: 609 899 455

e-mail: arkadiuszklimczak@spzoz.wroc.pl

zakres działań: programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

adres: ul. Gabrieli Zapolskiej 4, III p.

kontakt: 71 777 78 36, 71 777 79 60

zakres działań: udzielanie informacji i wsparcia rodzinom z problemem alkoholowym oraz przemocy w rodzinie

7. Orzekanie o stopniu niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Powołany został przez Prezydenta Wrocławia przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu i obejmuje zasięgiem swego działania powiat grodzki – Wrocław i powiat ziemski wrocławski.

Siedziba Zespołu: ul. Strzegomska 6

Zainteresowani przyjmowani są codziennie od 8.00 do 15.00 w pokoju nr 9.

Informacja telefoniczna: 71 782 23 60, 71 782 23 62

Druki niezbędne do ubiegania się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności o wskazaniach do ulg i uprawnień, a także legitymacji osoby niepełnosprawnej, udostępniane są osobom zainteresowanym w siedzibie Zespołu lub można je pobrać ze strony mops.wroclaw.pl (zakładka: Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności).

Obowiązują trzy stopnie niepełnosprawności:

1) Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

2) Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról

społecznych. Zaliczenie do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności osoby, o której mowa w pkt. 1 lub 2, nie wyklucza możliwości zatrudnienia tej osoby u pracodawcy niezapewniającego warunków pracy chronionej, w przypadku uzyskania pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy o przystosowaniu przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej.

3) Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Wydaje orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16. roku życia, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16. rok życia oraz legitymacje osoby niepełnosprawnej.

Orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci do 16. roku życia wydaje się dla celów:

- zasiłku pielęgnacyjnego,
- świadczenia pielęgnacyjnego,
- korzystania z ulg i uprawnień.

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (lekkim, umiarkowanym lub znacznym) wydaje się dla osób, które ukończyły 16. rok życia, dla celów:

- odpowiedniego zatrudnienia,
- szkolenia,
- uczestnictwa w warsztacie terapii zajęciowej,
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji,
- uzyskania karty parkingowej,
- świadczeń z pomocy społecznej,
- zasiłku pielęgnacyjnego,
- uzyskania przez opiekuna dziecka świadczenia pielęgnacyjnego,
- ulg i uprawnień.

Zespół nie wypłaca świadczeń finansowych. Orzeczenie jest dokumentem potwierdzającym niepełnosprawność. Przysługujące osobie niepełnosprawnej świadczenia oraz ulgi i uprawnienia uzależnione są od orzeczonej niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a w niektórych przypadkach również od kodu schorzenia lub szczegółowego wskazania znajdującego się na orzeczeniu. Otrzymane w Zespole orzeczenie należy złożyć we właściwej instytucji przyznającej świadczenia lub ulgi.

Aby otrzymać orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności należy złożyć:

- wniosek o wydanie orzeczenia,
- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wydane dla potrzeb zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności (wystawione nie wcześniej niż na 30 dni przed dniem złożenia wniosku),
- dokumentację medyczną: badania diagnostyczne, konsultacje specjalistyczne, karty informacyjne z pobytów w szpitalu.

Niezbędne druki (wniosek i zaświadczenie lekarskie) można otrzymać w siedzibie Zespołu lub pobrać ze strony internetowej.

Legitymacja osoby niepełnosprawnej

Zespół wystawia legitymację osoby niepełnosprawnej na podstawie ważnego, prawomocnego orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, a także na podstawie orzeczeń ZUS o grupie inwalidzkiej lub o niezdolności do pracy.

Aby otrzymać legitymację, należy złożyć:

- wniosek o wydanie legitymacji,
- orzeczenie w oryginale,
- jedno aktualne zdjęcie (tylko osoby powyżej 16. roku życia, legitymacja dziecka jest bez zdjęcia).

8. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Do działań podejmowanych przez Miasto należą m.in. wsparcie finansowe osób niepełnosprawnych podejmujących działalność gospodarczą, refundacja kosztów tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Środki na podjęcie działalności gospodarczej

Art. 12a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. z 2011 r. Dz. U. Nr 127 poz. 721 ze zm.)

Osoba niepełnosprawna bezrobotna lub poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu, zarejestrowana w PUP, może ubiegać się o środki z PFRON na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, jeśli nie dostała pieniędzy publicznych na ten cel.

Dotacja może być przeznaczona na rozpoczęcie działalności:

- wytwórczej, budowlanej, handlowej i usługowej (w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej rolniczej),
- polegającej na prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej,
- na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Wysokość środków na podjęcie działalności

Maksymalna wysokość przyznanych środków nie może przekroczyć 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia. Przyznane środki udzielane są zgodnie z zasadami de minimis.

Procedura:

- złożenie wniosku przez osobę zainteresowaną tą formą pomocy,
- w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku – podpisanie umowy i przelanie środków finansowych,
- rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- rozliczenie otrzymanej kwoty.

Na co należy zwrócić szczególną uwagę:

Osoba niepełnosprawna, która otrzymała jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, jest obowiązana do zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, jeżeli z przyczyn leżących po jej stronie zostały naruszone warunki umowy. Osoba niepełnosprawna nie otrzyma tych pieniędzy, gdy ten sam cel sfinansuje wcześniej z innej pomocy finansowej uzyskanej z pieniędzy publicznych.

Refundacja kosztów utworzenia nowego stanowiska pracy

Art.26 e ust.8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r., o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. z 2011 r. Dz. U. Nr 127 poz. 721 ze zm.)

Kto może ubiegać się o pomoc:

Pracodawca, który chce zatrudnić osoby niepełnosprawne i utworzyć dla nich stanowisko pracy. Osoby te muszą być osobami bezrobotnymi lub poszukującymi pracy i niepozostającymi w zatrudnieniu, skierowanymi do pracy przez powiatowy urząd pracy.

Warunki udzielania pomocy:

- zawarcie umowy pomiędzy pracodawcą i starostą określającej warunki i wysokość zwrotu kosztów,
- poniesienie kosztów utworzenia stanowiska pracy,
- zatrudnienie po zawarciu umowy przez okres co najmniej 36 miesięcy osoby niepełnosprawnej.

Koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą:

- udokumentowane koszty zakupu lub wytworzenia wyposażenia stanowiska pracy, przy którym będzie wykonywać pracę osoba niepełnosprawna,
- kwotę niepodlegającego odliczeniu:
  - a) podatku od towarów i usług,
  - b) podatku akcyzowego, związanych z przedmiotami opodatkowanymi określonymi wyżejZwrot kosztów to maksymalnie 15-krotność przeciętnego wynagrodzenia za każde utworzone stanowisko pracy.

Zwrotu dokonuje starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) zgodnie z umową zawartą z pracodawcą.

Warunkiem zwrotu kosztów jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy o zastosowanym stanowisku pracy wydanej na wniosek starosty. Pracodawca zobowiązany jest do przechowywania przez 10 lat dokumentacji pozwalającej na sprawdzenie zgodności przyznanej pomocy z przepisami rozporządzenia.

Na co należy zwrócić szczególną uwagę:

Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed dniem podpisania umowy.

Procedura:

- złożenie wniosku przez pracodawcę,
- w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku – negocjacja warunków i podpisanie umowy,
- utworzenie stanowiska pracy ze środków własnych pracodawcy,
- otrzymanie pozytywnej opinii PIP,
- rozliczenie wydatkowanej kwoty i refundacja kosztów ze środków PFRON,
- dokumentowanie wywiązywania się z warunków umowy do czasu jej zakończenia.

Refundacja kosztów zatrudnienia asystenta pracy osoby niepełnosprawnej

ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r., o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. z 2011 r. Dz. U. Nr 127 poz. 721 ze zm.)

Kiedy możesz się ubiegać o refundację kosztów zatrudnienia asystenta pracy osoby niepełnosprawnej?

Można ubiegać się o taką refundację, zatrudniając pracownika pomagającego osobie niepełnosprawnej w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika w miejscu pracy.

Jaka jest maksymalna wysokość wsparcia?

Można starać się o dofinansowanie, które stanowi iloczyn kwoty minimalnego wynagrodzenia i ilorazu liczby godzin w miesiącu przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu i miesięcznej liczby godzin pracy pracownika niepełnosprawnego (liczba godzin przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu nie może jednak przekraczać liczby godzin odpowiadającej 20% liczby godzin pracy pracownika w miesiącu).

Na co należy zwrócić szczególną uwagę:

Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed dniem podpisania umowy.

Procedura:

- złożenie wniosku przez pracodawcę, w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku – negocjacja warunków i podpisanie umowy, następnie rozliczenie wydatkowanej kwoty i refundacja kosztów ze środków PFRON.

NOTATKI

NOTATKI

Wsparcie dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej i ich rodzin ma pomóc w prawidłowym funkcjonowaniu społecznym chorego oraz jego najbliższych, a także zapobiegać wykluczeniu społecznemu osób dotkniętych chorobą.

Podjęmowane działania polegają na promocji zdrowia psychicznego, profilaktyce zaburzeń i chorób, umożliwieniu leczenia oraz zapewnieniu specjalistycznej opieki. Oferta dotycząca zdrowia psychicznego skierowana jest do osób z doświadczeniem choroby psychicznej, ich rodzin i opiekunów.

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
Urzędu Miejskiego Wrocławia
ul. Gabrieli Zapolskiej 4, 52-032 Wrocław
tel. 71 777 77 60, faks: 71 777 79 94
www.wroclaw.pl

Wrocław miasto spotkań

Program finansowany przez
Miasto Wrocław